

Vilkår for kjøp av rå melk fra Norsk melkeråvare

Innhold

1.	Innledning.....	2
2.	Produkter som omfattes.....	2
2.1	Kvaliteter.....	2
2.2	Krav til melken.....	2
2.2.1	Kravspesifikasjon for rå melk	2
2.2.2	KSL (Kvalitetssystem i landbruket).....	2
2.2.3	Krav til spesialkvaliteter.....	2
2.3	Leveringskontroll, måling og dokumentasjon på melkekvalitet	2
2.3.1	Leveringskontroll	2
2.3.2	Fastsettelse av levert kvantum av melk.....	3
2.4	Kundens ansvar	3
3.	Markedsordningen for melk	3
3.1	Leveranser til kunder som er aktører i markedsordningen for melk	3
3.1.1	Nærmere om forsyningsplikten.....	4
3.1.2	Nærmere om leveranser	4
3.1.3	Nærmere om plikter for aktører som benytter seg av forsyningsplikten.....	4
3.2	Avkortning ved knapphet på melk	5
4.	Krav til leveringsforhold og bestillingsrutiner	5
4.1	HMS, effektivitet og hygiene	5
4.2	Krav til prognoser og bestillingsrutiner	6
4.2.1	Prognoser.....	6
4.2.2	Bestillingsrutiner	6
4.3	Håndtering av melk med avvikende melkekvalitet	6
4.4	Driftsavvik og endringsbehov	7
5.	Priser og betalingsbetingelser.....	7
6.	Tilbaketrekking og tilbakekalling	7
7.	Force Majeure	7
8.	Lovvalg og tvisteløsning	7
9.	Ikrafttredelse.....	8

1. INNLEDNING

Dette dokumentet regulerer hvilke vilkår som gjelder ved kjøp av melk fra Norsk melkeråvare (NMR). Vilkårene gjelder alt kjøp med mindre annet framkommer i skriftlig avtale.

2. PRODUKTER SOM OMFATTES

2.1 Kvaliteter

Vilkårene regulerer salg av rå, ubehandlet ku- og geitemelk fra NMR.

Vilkårene omfatter også spesialkvaliteter, for eksempel økologisk melk, med mindre annet er avtalt.

2.2 Krav til melken

2.2.1 Kravspesifikasjon for rå melk

I [animaliehygieneforskriften](#) fastsettes krav til driftsansvarlige for næringsmiddelforetak som produserer, eller eventuelt samler opp rå melk og råmelk. Dette gjelder for NMRs innhenting av melk.

Krav til melk ved levering til meieri framgår av [Kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten](#), fastsatt av Landbruksdirektoratet. Spesifikasjonen gjelder både kumelk og geitemelk. Det framgår av kravspesifikasjonens formål i punkt 1 at den angir krav til kvalitet og kjemisk innhold av melk.

NMR er ansvarlig for at melken som leveres er innenfor kravspesifikasjonen.

2.2.2 KSL (Kvalitetssystem i landbruket)

NMR følger kravene for at melk levert fra NMR skal kunne brukes i produkter med merkeordningene til Stiftelsen Norsk Mat. Relevant informasjon finnes [her](#).

2.2.3 Krav til spesialkvaliteter

NMR kan etter avtale tilby spesialkvaliteter av rå melk.

For økologisk melk krever [Økologiforskriften](#) § 5 at virksomhet som oppfyller kravene i regelverket og som er omfattet av kontrollordningen for økologisk produksjon skal ha utstedt et økologisertifikat. [Mattilsynet](#) har det overordnede ansvaret for regelverket. Ansvaret for å føre tilsyn med etterlevelsen er delegert til [Debio](#).

NMR inngår avtaler med debio-godkjente leverandører av økologisk melk. Økologisk melk som kjøpes av NMR og videreselges som økologisk, er sertifisert av Debio.

Ekstra kostnader med fremskaffing av melk med spesialkvaliteter forutsettes dekket av kunde. Kostnadene framgår av inngåtte avtaler eller kunngjorte prisvilkår.

2.3 Leveringskontroll, måling og dokumentasjon på melkekvalitet

2.3.1 Leveringskontroll

Ved henting på gård kontrollerer tankbilsjåfør at melken er i overenstemmelse med animaliehygieneforskriften og [Nasjonale retningslinjer for hygiene](#). Herunder kontrolleres temperatur, lukt og utseende. Det tas normalt ut separat melkeprøve fra alle hentesteder.

Ved levering skal maksimal temperatur på melka være 10 grader C, jfr. Kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten.

Levering til kunder som er aktører i markedsordningen for melk

Ved ankomst på meieri tar tankbilsjåfør antibiotikatest for å kontrollere at det ikke er medisinrester i melka og kontrollerer lukt, smak og utseende på melka. Melka som skal smakstestes varmebehandles i forkant. På anlegg hvor det er BactoCount M tilgjengelig gjøres det en bakteriologisk analyse. NMR stiller krav til egnede fasiliteter for å gjennomføre leveringskontroll, herunder tilrettelegging for digital kontroll.

Levering til mindre kunder uten utstyr for kontroll av melken

Ved leveranser til kunder uten utstyr for testing av melken, tar tankbilsjåfør en prøve av leveransen. Denne tas med og kontrolleres ved tankbilens endelige stopp med restleveransen. Kunden varsles skriftlig om resultater fra kontrollen når den er foretatt.

2.3.2 Fastsettelse av levert kvantum av melk

Der kunden har innmålingsutstyr godkjent av justervesenet, brukes dette til innmåling av melk som grunnlag for avregning.

Der kunden ikke har innmålingsutstyr brukes tankbildata for beregning av levert melkemengde. For kunder som kjøper mindre enn hele lass måles volum ved utpumping. For kunder som kjøper hele lass er det innmålt på bil som benyttes, fratrasket eventuelle leveranser til kunder som kjøper mindre enn hele lass. NMRs utstyr for innmåling av melk på tankbil blir årlig kontrollert av justervesenet. Kun godkjent innmålingsutstyr brukes.

2.4 Kundens ansvar

Kunden overtar ansvar for råvaren ved innpumping fra tankbil til Kundens mottaksanlegg/tank.

For kunder som er aktører i markedsordningen for melk skjer innpumpingen etter leveringskontroll, når melken er godkjent.

For mindre kunder framgår ansvarsovertakelsen av avtale. Disse kundene belastes for kontroll og kvalitetsdokumentasjon som det framgår av inngått avtale.

Kunder som er aktør i markedsordningen, er ansvarlig for korrekt oppbevaring av testutstyr og at utstyret er kalibrert og anvendes innenfor holdbarhetsdato. NMR er ansvarlig for opplæring av sjåførene som gjennomfører leveringskontrollen.

Ved feil på utstyr melder sjåfør fra til anlegget/kunden. Feil på utstyr kan også hindre levering av melk.

Avvik på kvalitet og volum melk oppdaget hos Kunden meddeles NMR skriftlig senest kl. 10 påfølgende dag. Visuelle avvik som mugg og fremmedlegemer skal dokumenteres med bilde.

3. MARKEDSORDNINGEN FOR MELK

3.1 Leveranser til kunder som er aktører i markedsordningen for melk

Til kunder som er aktør i markedsordningen for melk, har NMR forsyningsplikt på konvensjonell melk. Hva som skal til for å være aktør i markedsordningen for melk framgår av [Prisutjevningsforskriften](#) § 2.

Rammene for forsyningsplikten framgår av [Markedsreguleringsforskriften](#) § 4-3-1 og § 4-3-2. Det framgår av [markedsreguleringsforskriften](#) § 4 at uavhengige aktører (kunder)

som benytter seg av forsyningsplikten skal samtykke til de betingelsene som følger av markedsreguleringsforskriften § 4, § 4-3 til og med § 4-3-8. Dette omfatter blant annet:

- De ovennevnte rammene for forsyningsplikten
- Krav til prognoser
- Krav til ukesbestilling og rullerende prognoser
- Forsyningsprisen
- Krav til leveringsforhold
- Plikter for meieriselskap som benytter seg av forsyningsplikten.

Ved å bestille melk som aktør i markedsordningen for melk, forutsetter NMR at det samtykkes til de relevante reglene i markedsreguleringsforskriften.

For leveranser av spesialkvaliteter, herunder økologisk melk, til aktører i markedsordningen for melk, forutsetter NMR at det samtykkes til relevant regelverk ved bestilling som aktør.

3.1.1 Nærmere om forsyningsplikten

Kunder skal bestrebe seg på en jevn bestilling av melk gjennom uka. NMR leverer i hovedsak melk til bestilt dag, men kan avvike leveringsdag uten ansvar for NMR. Ved ujevn bestilling gjennom uka, kan NMR fordele ukesbestillingene over hele uka. Dette vil gjøres likt for alle kunder/anlegg med samme type melkeanvendelse.

3.1.2 Nærmere om leveranser

For aktører i markedsordningen forutsettes bestilt volum tilpasset hele vogntog. Dersom et meieriselskap krever volum som ikke er tilpasset hele lass, kan NMR fakturere kunden merkostnadene.

3.1.3 Nærmere om plikter for aktører som benytter seg av forsyningsplikten

Pliktene framgår av markedsreguleringsforskriften § 4-3-8. Kostnader som følger av brudd på pliktene, kan faktureres.

80-prosent regelen

Meieriselskaper som benytter seg av forsyningsplikten til produksjon av ikke flytende meieriprodukter etter markedsreguleringsforskriften § 4-3-2, og som benytter mer enn 5 millioner liter melk årlig, plikter i alle uker å ta imot minimum 80 prosent av siste 3 måneders gjennomsnittlige ukentlige mottak av melk.

Ved mottak av mindre melk enn hva disse beregningene tilsier, kan markedsregulator fakturere meieriselskapet for de merkostnader som oppstår hos markedsregulator som følge av avviket.

Vedlikeholdsstans

Meieriselskaper som benytter seg av forsyningsplikten har anledning til full driftsstans for gjennomføring av nødvendig og planlagt teknisk vedlikehold eller ombygging.

Lengden på en slik driftsstans skal korrespondere med det vedlikeholdet eller ombyggingen som skal gjennomføres. Begrunnet driftsstans skal være meldt markedsregulator i forbindelse med oppdatering av årsprognosen og senest to måneder før driftsstansen finner sted.

Dersom det er betydelige avvik mellom faktisk og meldt driftsstans, kan markedsregulator fakturere meieriselskapet for de merkostnader som oppstår som følge av avviket. NMR kan også anmode om forskyvninger i periode for driftsstans.

3.2 Avkortning ved knapphet på melk

I situasjoner med knapphet på melk prioriteres konvensjonell melk som det framgår av markedsreguleringsforskriften.

For økologisk melk gjelder følgende ved knapphet:

- Økologisk melk må leveres på andre ukedager enn ønskelig
- Økologisk melk må transporteres over lengre avstander. Det vil påvirke transportkostnader/sats for overføringsfrakt

Ved behov for avkortning legges leveranser siste 12 måneder før leveransemåneden til grunn. Det avkortes forholdsmessig deretter. Norsk Melkeråvare kan tilpasse leveransen på ukesbasis til hele lass der dette er hensiktsmessig. En vil likevel søke å oppnå at månedstildeling er i samsvar med prinsippene for avkortning.

For å få melk i måneder med avkortning må prognoser være levert til Norsk melkeråvare rettidig.

Alle anvendelser av økologisk melk avkortes likt.

For andre spesialkvaliteter oppdateres vilkårene etter behov.

4. KRAV TIL LEVERINGSFORHOLD OG BESTILLINGSRUTINER

4.1 HMS, effektivitet og hygiene

Kunde har ansvar for at adkomst til anlegg/leveringspunkt tilfredsstiller krav til HMS, effektivitet og hygiene.

HMS

I tankbilhall skal skader på personell forebygges. Farer skal merkes. Slinger og annet utstyr skal plasseres så man unngår snubling og behov for stiger. Utstyr skal kvalitetssikres jevnlig. Meieriets slanger skal byttes ut minst årlig, eller ved behov. Plassering skal være slik at risiko for skader minimeres.

Underlaget skal holdes fritt for is og søl som gir risiko for skli- og fallskader. Veien inn til tankbilhallen skal være snøfri, eventuelt brøytet og strødd.

Nøddusj, øyeskyllevæske, førstehjelpsutstyr og brannsløkkingsapparat skal være lett tilgjengelig.

Tankbilsjåførene skal ha tilgang til pauserom, toaletter og helst tilgang til dusj (dame/herre).

Effektivitet og hygiene

Kunde har ansvar for at leveranse kan skje fra vogntog inntil 24 meter og 60 tonn totalvekt uten unødig tidsbruk. Leveranse fra mindre kjøretøy kan avtales og kan medføre prispåslag.

Leveringsforholdene hos de enkelte meieriselskap må være tilpasset de volumer som ønskes levert. Kunden skal i samråd med NMR legge til rette for at leveransen skal skje på en effektiv og sikker måte. Dette setter krav til silo, pumpekapasitet og tankbilhall.

Hos aktører i markedsordningen for melk må det være tankbilhall for tilfredsstillende utvendig vask og innvendig tankvask og desinfeksjon.

Dersom det oppstår ekstra kostnader for NMR på grunn av leveranseforhold hos kunde, skal kunde dekke dette. Dette kan være begrenset mottaks- og vaskekapasitet, eller andre forhold.

For leveranser til kunder som ikke er aktører i markedsordningen for melk, inngås leveranseavtale før oppstart av leveranser. Det gjelder både konvensjonell ku- og geitemelk og spesialkvaliteter. Økologisk melk er et eksempel på spesialkvaliteter.

For leveranser til kunder som er aktører i markedsordningen for melk, gjennomføres det en årlig gjennomgang av HMS, effektivitet og hygiene.

4.2 Krav til prognoser og bestillingsrutiner

4.2.1 Prognoser

Aktører i markedsordningen for melk skal uoppfordret sende inn prognoser ved de tider som framgår av markedsreguleringsforskriften § 4-3-4, samt når det er vesentlige endringer i bestillingene i forhold til prognosene i løpet av året. Prognoser skal også sendes inn når markedsregulator ber om det.

Aktører i markedsordningen som benytter seg av forsyningsplikt til produksjon av ikke flytende melkeprodukter plikter også å levere en rullerende åtte ukers prognose spesifisert per dag i forbindelse med ukentlig bestilling.

For andre kunder skal prognoser uoppfordret sendes inn for påfølgende år innen 30. november året før. Oppdaterte prognoser skal sendes NMR uoppfordret når det er vesentlige endringer i bestillingene i forhold til prognosene i løpet av året.

4.2.2 Bestillingsrutiner

For aktører i markedsordningen er bestillingsfrist kl 1500 onsdag i uken før ønsket leveranse. For andre kunder er bestillingsfristen kl 1200 onsdag i uken før.

Bestillingen blir bekreftet påfølgende dag (torsdag).

Ukesbestilling skal være spesifisert per ukedag og bør på månedsbasis samsvare med den siste oppdaterte årsprognose.

Leveringstidspunkt framgår av punkt 3.1.1 over for aktører i markedsordningen for melk. For andre kunder framgår leveringstidspunkt av inngått avtale.

4.3 Håndtering av melk med avvikende melkekvalitet

Kunder uten utstyr til kontroll av melken har for egen kostnad ansvar for å deponere avviksmelk. NMR er ikke under noen omstendighet ansvarlig for indirekte tap, blant annet tapt fortjeneste, avsnvtap, tap av kundekontrakter, kostnader tilknyttet tapt produksjon, kostnader for arbeidskraft og tap av goodwill.

For kunder med egen kvalitetskontroll tar NMR ansvaret for deponering og bortkjøring av avviksmelk, samt sporingsdokumentasjon for håndtering av avviksmelken.

For melk som avviker fra kravspesifikasjonen for rå melk, kan NMR gi prisavslag.

Kravspesifikasjonen er basert på at melk pasteuriseres før forbruk. NMR har ikke noe ansvar for konsekvenser som følger av eventuelt videresalg av upasteurisert melk.

4.4 Driftsavvik og endringsbehov

Kundene plikter å ta imot den melken de har bestilt. Dersom et meieriselskap likevel må endre bestilt melkemengde etter gjeldende bestillingstidspunkt, kan NMR fakturere meierselskapet for de merkostnader som oppstår.

5. PRISER OG BETALINGSBETINGELSER

Pris på melkeråstoff i henhold til kravspesifikasjonen framgår av prisløyper kunngjort av NMR (noteringspris). Pris fastsettes i tråd med [Forskrift om volummodell melk](#).

Endringer i prisløype (noteringspris) varsles 14 dager på forhånd.

For spesialkvaliteter og spesielle varestrømmer kommer et pristillegg.

Det kan påløpe ekstra kostnader for transport og stopp. For aktører i markedsordningen framgår dette av markedsreguleringsforskriften § 4-3-6. NMR beregner en sats per mottakende meieri for transport fra basismeieri til mottakende meieri.

For andre kunder framgår kostnad ved ekstra transport og stopp i vedlegg til avtale.

NMR fakturerer kunden for hver levering. Betalingsfrist er 13 dager fra fakturadato.

Ved forsinket betaling påløper rente i henhold til den til enhver tid gjeldende Lov om renter ved forsinket betaling.

6. TILBAKETREKKING OG TILBAKEKALLING

Oppstår det en situasjon der Kunden på grunn av skadelig effekt på helse eller uønsket kvalitet, eller på grunn av offentlige pålegg skal tilbakekalle eller tilbaketrekke produkter fra markedet, der Produkter omfattet av denne avtalen er brukt som ingrediens/råvare, skal Kunden agere på dette uten forsinkelser. Dersom varsel ikke kommer fra NMR, skal Kunden orientere NMR skriftlig om dette. Håndteringen av slike situasjoner, samt offentlig kommunikasjon fra kunde, skal skje i samråd med NMR. NMR er ansvarlig for sporingsdokumentasjon fra levering, via transport og tilbake til produsent. Kunden er ansvarlig for sporingsdokumentasjon fra levering av råstoff til produkt og kundens kunder.

7. FORCE MAJEURE

Ingen av Partene er forpliktet til å oppfylle avtalen eller plikt pådratt i henhold til denne når oppfyllelsen hindres av force majeure.

Som force majeure regnes, men er ikke begrenset til, streik, lockout, blokade og enhver oppfyllelshindring som ligger utenfor Partens kontroll og som man ikke med rimelighet kunne forvente å ha forutsatt ved avtalens inngåelse, eller da plikten ble pådratt. Force majeure kan ikke påberopes dersom parten med rimelige midler kan unngå eller overgå hindringen.

Begge parter skal uten ugrunnet opphold varsle den annen part om produksjonsstans, årsak, antatt varighet og mulige tiltak.

8. LOVVALG OG TVISTELØSNING

Avtalen reguleres av norsk rett. Tvister mellom Partene skal søkes løst gjennom forhandlinger. Dersom Partene ikke kommer til enighet, skal tvisten løses ved de alminnelige domstoler med Oslo tingrett som vernetting.

9. IKRAFTTREDELSE

Vilkårene gjelder fra 4. juli 2025 og inntil de blir endret. Eventuelle endringer varsles på NMR sine nettsider.